

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési díj:
 Egy évre 6 for.
 8 hóra 4 " "
 4 hóra 2 " "

FELVIDÉK

Hirdetések
 a legjutányosb áron közöl-
 tetnek:
 bélyegdíj: minden beikta-
 tásért 30. kr. fizetendő.

VEGYES TARTALMU HETILAP

az ungh- és zemplénmegyei gazdasági egyletek, az ungh-szerednyei borászati társulat, és az unghmegyei takarékpénztár

HIVATALOS KÖZZÖNYV.

Az előfizetési díjak, kéziratok, s reclamatiók a kiadó-szerkesztőhöz küldendők. Lakása Szobránczi utca 913 szám.
 363

Első évi folyam

32. szám

Unghvár december 5. 1863

Előfizetési fölhívás

„FELVIDÉK“

jövő 1864-ik évi folyamára.

Lapunk jövőre nagyobbított alakban és sokkal bővebb tartalommal fog megjelenni.

Előfizetési ára az eddigi marad.

Januáriustól — december végeig egy évre 6 forint. Junius végeig félévre 3 frt.

Gyűjtőknek 7 előfizető után, tisztelet-példánnyal szolgálunk.

Előfizethetni helyben Özvegyi József urnál, vidéken a cs. kir. postahivatalok utján.

Az előfizetési pénzeket legfőlebb e hó végeig kérjük beküldetni.

a „Felvidék“ kiadó hivatala.

Néhány szó a Tisza-szabályozás érdekében.

Irta Lám Jakab Kassa kerületi igazg. mérnök 1846.-ban
 (folyt.)

Egy új meder kikutatása a Szamos és Kraszna vizeinek.

Szatmár és Közép-Szolnok vármegyék határán vonul az úgy nevezett Ér folyam. Ezen Ér folyamom kétségkívül a legvilágosabb nyomai tetszenek meg az egykori ropant nagy folyam ároknak, oly ároknak, melyen bizonyosan valaha nem csak egész Szamos és Kraszna vizei, hanem hihetőleg a Tisza áradások egy része is lefolyhatott. E környék az, melynek állapotát itt valamivel közelebről de egyszersmind távolabb szempontból is megvizsgálni tisztemnek tartottam.

A szabolesi fővény-dombokat már említettük. Ezek nyilván nem lehetnek egyebek a tiszai s szamosi bére völgyekből kimosott anyagnál — valamint Pest vármegye homok halmai is a Dunától erednek, és Nógrád vármegyéből lenyuló hegyekhez csatolvák; míg a szabolesi homok halmok Záhonytól egészen le Debrecenen alúl elszigetelt Archipelágosz gyanánt állanak. Mindazáltal valamint ezek ugyan azok is, az uralkodó északi szél nyomán, egészen véghosszanta meg nem szakadó ugyan azon észak-délig vonuló halom-láncot képezik.

Eme természetileg észak-déliesen öszszefüggő homok-domb garmada képezi ama természetes akadályt, minél fogva valamely folyamot avagy Csatornát a szamosi vagy tiszai völgytől nyugat felé vagy csak Szathmártól egyenesen Debrecenen és Madarason keresztül a Tiszának (mint ezt éppen most valaki tervezé) nem vezethetni, valamint szinte észak-déliesen vonuló dana-melléki homok halmok miatt is

Pest-Budától egyenesen keletnek a Tiszába semmiféle csatornát nem vihetni.

A hogy a tenger, mint érintők hihetőleg Deukalion idejében, Pannoniát és Dáciát elbogyá, a Duna Visegrádtól más felé nem vehette útját, mint egyenesen déli irányban, melyet örökre követni is fog; hanem a Tisza és Szamos vizei-bécek közüli kiléptökkel úgy észak mint dél felé nyitott utat találtak. Lehető miként eme vizek eleinte saját meder nélkül délészakilag több vonalokban és elágazásokban folydogáltak; természetileg azonban eredetüképen alkalmasint inkább követheték azon pályát, mely dél felé erős eséssel hajlik, mint ezt ahatalmas Ér folyam úgy eléggé tanúsítja.

(Folyt. köv.)

Őszi elmélkedések.

(Folytatás)

De minek is tépelődöm én más bajjával, hisz az emberiség úgy megszokta már a közönyt, hogy bűnnek tartja ha más háza előtt is seper, pedig én úgy szeretném ha közösen sepernők házaink elöl a közös szemetet, de a nélkül hogy egymást megseprűznénk; — megigazitám Kandallóm tűzét, összecokolám gagyogó kisedemet, meglőcözöttem lábaimon, s úgy örült a kedves miként csak az ártatlanság örülhet éte hajnal pirján — a pacsérta a tavasz első hajnal hasadtán, — örömeinek sugárai keblembé felkölték ismét a tavasz gyönyörét, s a setét gondolatok mint őszi köd tova osontak lelkeim egéről, — ki is ne örülne gyermekeiben? hát annyak hogy szereti! — azt leírni nem lehet, ő a Grachusok annyakint bennök találja legdrágább ékszerreit, kincsét, világát, jobban szereti mint Nap a földet, életét áldozza értök — ily magasztos és szent az anyai szeretet! — s hány gyermek rut halátlansággal fizeti ezt? — kikergeti édes anyját saját fészkeből; könyör kenyérré szoritja azt, ki őt a szeretet kalácsával vérevel táplálta, — hány vállik Coriolanná, kinek vadbosszuját nem oltják az anyai legszentebb fájdalom könnyei sem azon gyöngyök, melyek oda illenek nem egy király, de Isten koronájába gyémántokul hány adja áldozatul a gyermeki szeretetet a badar nagyravágyásnak? — egy rideg képet láttam a közel multból, melynek szeméből kialudt a szeretet tüze, — keblét nem ékíté a gyermeki kegyelet szentsége, s e kép alatt e szavak állottak:

„Nézd e pokoli képet, s képét lásd benne bakódnak.“
 „S átkozd a gyermeket, ki anya gyilkosa lett.“

borzasztó Epigramja az élő halottnak! — kong a harang — ez vést jelent, — tűz van! — ismét csapás, nem elég hogy chezünk, még fedelünk is el ég mely alatt legalkább álmodhatnánk — ezen évben a Nap istülságosan bőkezű melegével elhervasztá az élet reményzöldjét, s mit ettől megmen-

ténk az élelem száraz kóróját felemészti a tűz, a tulságos szeretet melege minden alakzatban lett kinzó szörnyünk, mintha ez is erőszakkal boldogítani akarna, s a melegség lázt szült melyet ismét hideg láz követ; — Istenem! hol találja okát e sok szenvedés?! mondják Isten büntetése, — de hogy hidjem ezt? midőn most is oly család hajléka ég, mely a bünt nem esmeri, mely maga a jóság — a nép szeretet tárgya, — miért nem ég hát el a rablók fészke, temérdek vétkek undok tanyája? — mért sujtja a villám inkább a templom tornyát mint a bűn barlang őrfalát?! — de szaladok oltani, menteni igyekszem mit lehet — egy ily szomorú látvány is elfoglalja eszét a jellembuvárnak — amott a néző publicum mely megkacagja a tűz szinpadán lévő, ha a tüzoltó vizsugára véletlenül luesokká áztatá, — ilyen a nép mely a tragoediában is nevetni valót talál — egyiránt mulat a tűz vér látványán, a pusztulás őszi arcán, mint a tavasz virágán, imitt mindenki legkedvesebb tárgyát igyekszik előbb megmenteni — egyik pénzes ládáját ékszerit, az uzsorás nzsora kötvényeit, — másik fényes öltözetét — amott egyik szelenszülötteit irásait, könyveit — az anya lángtengerből ragadja ki gyermekét — ilyen az anya! — s ki tudja ezen lángokból kimentett gyermek nem fogja-e egykor annyára gyujtani a házát? — sirba taszítani a szülőt azon fészkekből hol őt szülte nevelte? — s az lehetséges, mert ily szörnyek léteznek az emberiség Quodlibetjében — s még a világ esodái közzé sem soroltatnak! — de ki az a kormos arcu, éktelen öltözetű férfi? ki mint egy Titán a lángok közt állva, izmos karjaival dűtögeti a tüzes gerendákat? mintha csak ő volna a tüzek hatalmas ura, — ez embert kevés ismeri, nincs rangja, nincs címere, érdem rend nem díszíti mellét, a munkából jött ide megfékezni az elemet, helyre állítani a családok nyugalmát megmenteni az életet és vagyont, — s ha a lángok közé hullva életét áldozná azért mi nem övé — tán egy két könnyű hullana égett testére, hogy gyógyitná az égés fájdalmát, temetése szerény néptelen volna azon latin közmondás szerint:

„Si fueris dives, concurrunt plurimi cives“
 „Si fueris pauper. venit unus, et alter.“
 és sirjába nem volna kinek a részvét és fájdalom göröngyét gördíteni, nemes szívet nem is jelezné emlék, mint hadvezérekét, pedig ez ember ezeket mentett meg, fedelét az élet vázának a csendes éjjeli álomnak — pedig mily drága őszi hosszú éjen az álom! s mit nyer jutalmul? tán bérlevonást attól, kinek munkájából jött a veszélybe — valjon egy város közönségétől nem volna méltányos, ily nemes önfeláldozó lelkeket halálában megjutalmazni?

Elfojtva a tűz, a veszély elhárítva, — a nyugalom helyre állítva — megyek az emberek jóvoltából élvezni a jelent, — a jelen elfedi a multat — gyermekeim örömmel szaladnak előmbé, körül ugrándo-

nak, — be szép az élet reggele, az ember tavasza! midőn rózsza színbe tűnik elő az élet legborzasztóbb képe is, — mesés ábrándokba merülve tűnik tova az ősz, az enyészeti kora, — ők még örülnek szülőjüknél s a szülőnek önkéntelen örülni kell velök, — bár ez öröm örökre tartana! — Karjaimba nyakamba csimbalkoznak, rajtam csüngnek mint fáján a gyümölcs — csak le ne hullanának mielőtt megérnek! — s ha eljön érlelő nyaruk őrizzük gyümölcsünket nehogy lehullva messze essenek fájuktól, megtagadják fajukat, s nehogy a süldisznó felszedje tüskéire, s lopva hordja el azokat odújába — mert még setét van és setétben üzérkedik a tisztátalan faj — viraszunk és imádkozunk míg el nem szunyadunk:

„Mindennapi kenyerünket az istenes és hazafias népnevelést add meg minékünk ma“

(folyt. köv.)

TOMA ANDOR.

Az alföldi szűkölködők feleségülésére Unghmegye gazdasági egylete által gyűjtött adakozások jegyzéke.

(Folytatás.)

Csicsery Antal ivén (mult heti számból kimaradt) Orosz Márton 4 k. g. és 3 k. b.

Szathmáry Soma ivén:

Blaskó József 2 v. g. Zombory Albert 1 v. g. N. N. fél v. g. N. N. fél v. g. N. N. 30 kr. Márton Rosenblüth fél v. g. Izsák fél v. g. Dobóruszki uradalom 8 k. b. és 8 k. g. Egy névtelen 2 k. g. és 2 k. b. Hercegh Károly 2 k. g. Öszv. 10 köböl buza, 13 k. 1 v. g. és 30 kr.

Gyöngyössy Pál ivén:

Orosz Ignác 2 k. g. Gyöngyössy Pál 2 k. g. Sia Salamonovics 1 k. g. Köröskényi Ferenc 2

k. g. Köröskényi János 2 v. g. Bekény Belizár 1 k. g. Kucsay Ferenc 1 k. g. özv. Bereik Lászlóné 1 k. g. Both Ferdinand 1 k. g. Herman Keszler 1 k. g. Volf György 2 v. g. Popovics János 2 v. g. Haraszthy Lajos 1 k. g. Jelenyi Pál 2 k. g. Olesváry Ferenc 2 v. g. Palatinszky György 2 v. g. Pogány József 1 v. g. Fekészkázy Ferenc 2 v. g. Pilissy Károly 2 v. g. Tasnády Antal 1 k. g. Felföldy József 1 v. g. özv. Papp Istvánné 2 v. g. Budaházy József 1 k. g. — Öszv. 21 köböl és 2 véka gabona.

(Folyt. köv.)

Levellezések.

Perecseny.

Tisztelt szerkesztő ur! Beccs lapjának 30-ik számában n. bereznai levelezője argumentumokkal igyekszik bebizonyítani azt, hogy mily jótékony hatása hegyi vidékünkön a kecsketenyésztés.

Minekutána én ezen nézetnek csekély tapasztalataim, mint szerény egyéni meggyőződés után pártolója nem lehetek; de bizván egyszersmind abban is, hogy állításaim egészen viszhangtalanul nem maradnak, — néhány szót kívánok e tárgyban emelni.

A kecske (*Capra hircus* L.) az európai kérődzők legfalékonyabb állatja. Szűkség esetén felemészti a legrosszabb takarmányt is, bőségben pedig szint oly válogató mint minden más kérődző állat. Különbözőben mindig kedvenc falatja marad a fákrügye, s ujhajtása.

Tenyésztését a föld legszegényebb hegyvidéki lakóinál — kiktől majd minden egyéb jövedelmi forrás megtagadtatott — valóban üdvösnek mondhatni, mert a tartási költségekhez mérten sokszorosabb jövedelmet hoz.

De — kedvenc falatja lévén a fákrügye és ujhajtása — általánosan elősmert

halálos ellensége ez erdőnek. — Ezen állítást minden jobb természetrajzban olvashatjuk, s elég bizonyítéka az is ezen állításnak hogy a dominus kecskét úgy a magyar mint minden más civilisált országok mezei s erdői rendőri törvényei az erdőkből nem ok nélkül minden irtalom és kegyelem nélkül kitiltották.

Ne állítson fel tehát kedves Kárpáti barátunk egy oly doctrinát, mit már a tapasztalat rég megdöntött, s minek hitelt egyáltalában nem adhatunk. De ha Kárpáti ur még sem akarna eltérni doctrinájától, akkor kezdje meg erdejét a haszontalan cserjéktől kecskéi által kitisztíttatni, s akkor mondja meg majd van-e alapja állításának. Igaz, hogy a kecsketartás több magyar hegyvidékeken megengedtetik, de sehol egy rendszeres erdő gazdasági téren sem, legyen az bár privat, vagy kintstári javadalom.

Mármárosban 1851-ik évben — maga a kincstár s gróf Teleki család protestatiója ellen — az akkori főnök által a kecsketartás ideiglenesen megengedtetett, s azóta ott — a kecskéi száma legkevesebb harminc ezerre nőtt.

Menjen, s győződjék meg Kárpáti ur, hogy hogyan néznek ki ott azóta az erdők — (kivéve a kincstár, s gróf Teleki család erdeit, a mely téreken a kecskéi legeltetése szinte nem türelik) — hogy mily fa-szükség s ez által mily inségnek néz eléje ott a nép! — Alig mult el egy évtized s Mármáros intelligentiája már is aggodó szemmel néz a szegény rövidlátó nép szomorú jövőjébe. De már hiába, mert a megtörténtet csak is erőszakkal és a nép elkeseredettségének rovására lehetne ismét helyre ütni.

Oly hegyi vidékeken, a hol a kecsketenyésztés nagyban üzetik — korlátok közé szorítani pedig azt a jelenben élő pornép nem képes, millió meg millió erdei csemete esik martalékul, melynek eredménye u-

TÁRGA.

Virágcsokor.

Kedvesem keblére.

I.

Nem mondok én arról sokat,
Mint szeretlek kedves lányka,
Azt mondanád, hogy szerelmem
A csörgő patak folyása.

A csörgő patak folyása,
Mely a szikla rejtekében
Kis forrás kebléből fakad;
De tovább fut észrevétlen.

Úgy szeretlek mint a tenger
Drága gyöngyeit szereti...
Képedet lánykám, a lelke
Olyan mélyen rejtegeti;

S midőn olykor csendes estén,
A nagy tenger egy gyöngyszemet
Ki-kitörő érzetében
A virágos partra kivet:

Nem más az, mint az én szívem
Fel-felhangzó dobbanása,
Melyből némán is megérted,
Mint szeretlek kedves lányka.

II.

Ablakodnál én kedvesem
Kezed összetéve,
Könyves szemmel, halvány arccal
Mért nézel az égbe?
Mért sóhajt föl tiszta kebled
Az esti szellővel?
S könyv pereg le szemeidből
Ha egy csillag tünt el?

Mond leánykám szívem szentje,
Ki sebzé meg szived?
Vigasztaló csók mézével
Gyógyítja meg hived.
Szerelmem virágot szedek
Szívem közepéből,
Kiszedem a lány harmatot
Aranszin kelyhéből.

Vagy a gerle kis szivéből
A bűvös vércseppet
Hajnali arany lepének
Szárnyain hozom meg,
Ezzel kenem meg kebledet,
Beteg szived táját;
S hogy titkos sebedre hasson,
Csókkal olvasztom át.

Vagy...ah! leány e gondolat
Szívembe nyilallott —
Jer, kérjük meg anyádat, ki
Reád átkot mondott.
Mégátközött szerelmedért?
Ó mily nagyot vétett!
Szerelmem maga az Isten,
S Istent átkozá meg...!

Gócs Lázár.

Leküzdött szenvedély.

— Beszély —

Margitay Dezsőtől.

Nő és lovagnő.

A regényes fekvést Ungh egyik kies vidékén lakik Hecsey Ákos, egy, a vidéken tekintélyesebb család ivadéka.

Ákos komoly, mintegy 35—38 éves férfi, szépnek nem lehet mondani, de arcában a jó szív, komoly, nyugodt kedély, s nemes, nagy lélek tükrözi magát; bár komolysága nem engedé résztvennie baráti zajos mulatságiban, megvoltak saját örömei: ösmerte a családok viszonyait, szükségait, s ha egy családapát a kétségbeeséssel látott küzdeni, titkosan, felismerhetlenül feléje nyújtá kezeit s kivoná azt az inség örvényiből. Minden ily tett után a jótékony nyugodt örömet élvezte.

A vidék tisztelte és szerette őt, s midőn ez előtt pár évvel ujonnan bútorozott s ékített kastélyába egy kedves szép nőt hozott, őszinte szívvél kívánt neki boldog házaseletet.

Berzékly Olga, most már Hecsey Ákosné, egyike a legtökéletesebb szépségű nőknek: szép metszetű sötétkek szemében ábrándos mosoly égett, s halvány arcát dús fekete haj ömlé körül. Még alig volt 18 éves, az ifjuság aranyalmáival keblében s érdekes búsongó kifejezéssel arcán.

Gyakran, ha egyedül sétált férjével a kastélyt körülövező parkban, hosszan nézve férje arcába, egy könnyű sohaj lebbent el piciny piros ajkáról s egy titkos gondolat szülemlett keblében:

— Mért nem tudom őt feledni — gondolá — őt, kié soha nem lehetek; s miért nem férjemért kél szívem dobbanása, kinek kizáró joga van reá, ki oly igen megérdemli azt?

Olga már mint 15 éves hölgy nem volt többé szabad; az első szerelem ábrándosságával szeretett egy férfit, Hecsey egyik szomszédját, Kolláth Tihamért.

Tihamér már nős volt: neje egy könnyelmű kacér nő, kit ő apja parancsából vett el, s kivel házassága első napjait a legforróbb szerelem rajongási közt töltö, de az első hónapok multával fölfödözhetlen ok miatt elkülönzé magát férjétől. Tihamért nem hangolá le ez csemény; sőt inkább újra finom, vidor, csapodár hölgylovag lön, ki megszokta, mindig és mindenütt hódítani.

Olga ezidőben jött haza Pestről a növeldeből, hol fiatal éveit töltö, s az apai háznál csakhamar megösmerekedett Tihamérral, ki apja egyik kedvence volt.

A szűkebb lányka, neme egész gyöngédségével s ábrándosságával kezdé szeretni a deli, fiatal, s ezenfelül kedves modoru férfit.

Tihamérnak mi sem volt könnyebb, mint fölösmerni az ifju hölgyben az érte lángoló szerelmet; de keble nemesebb érzelmei nem engedék közelíteni az ártatlan hölgyhöz; nem

toljára is a végleges erdő kiirtás leendő, mint biztos alapköve az utódokra váró nyomornak: mind ezt a rossz gazdasági kezelést mellett elég szomorúan kell tapasztalunk a Karsztokon, Karinthia Dobráts Alpesen, a Palmát végesúcsokon stb.

Ellenben nézzük az erdőgazdaságban legelő álló Németországot, ott is vannak szegény hegyvidékek s értelmes lakói kecskét azért még sem tenyésztenek, mert megvannak arról győződve, hogy a kecsketenyésztésből hasznot egyedül az erdei jövedelmek rovására hajthatnak.

Ha megengedtetik felvidékünk népeinek az annyira óhajtott kecsketenyésztés, meglehet hogy azon nép között eleinte jobb életmódot fogunk észrevenni, de ezen életmód is az utódok rovására fog törtenni; mert megszűnővén egyszer a hűbéri jog, minden telkes gazda saját erdejének faterményére leendő szorítkozva, kecskét — melyeket minden tilalom dacára is évről évre szoporítani fog, eleinte gazos bokros legelőin fogja etetni, később kifogyván a bokrok s cserjékből, neki hajtja majd saját erdejének, — (mert a kinestári erdőterületeken a kecskék legeltetése bizonyosan nem fog megengedtetni) s így fogja erdejét elpusztítani.

A kecskék nagybani tartása, s ez által az erdők végleges elpusztítása következtében jutott Közép-Krainának — mint egy százévvvel ezelőtt még jó birtoku hegyinépe, — (hol az asszonyok drága aranyfőkötőket, a férfiak masszív ezüst gombos dolmányokat viseltek) oly nyomoruságra hogy jelenleg testöket szurto rongyok fődik, egész házi butorzatok egyedül egy rakás félig rothadt szalma, a melyet vacokul használnak.

Különbözik a tapasztalás még egy rossz oldalát is akarja tudni a kecsketenyésztésnek, s ez: a nép ellemulása.

De hogy a tárgyra térjünk! A mi szép

engedék illetni a gyöngye virágszálat, ki egy lehelle alatt összerokadna.

Olga átlátta ábrándjai céltalanságát s engedve apja kérelmének, ki őt már férjnél akarta látni, oly férjet óhajtott, kit ha szeretni már nem, legalább becsülni tudjon.

Választása éppen Ákost érte, kit, ha nem szeretett is — szíve nem lévén többé szabadlelke mélyéből becsülni kényszerült.

Igy lett Olga Ákos neje, a nélkül, hogy elfeledte volna első szerelmét.

Már majd két évig voltak férj és nő; Olga minden alkalommal új új szépségét fődözte föl férje lelkületének; ennek dacára is azonban még mindig ábrándos lánggal égett első szerelme, a nálok gyakran megjelenő Tihaméért.

Egy derült tavaszi reggelen, midőn Olga egyik szobalánya éppen bevégezvén urnője körüli szolgálatát, sebes lödöbögés halatszott föl az udvarról. Olga az ablakhoz lépett, hogy meglássa a jövőket.

Az udvarra Tihamé s Veresházy Viktoriát, egyik szomszéd földbirtokosnét látta belovagolni. A kastély előtt lovag, lovagnő megállt, egy pillanatig beszélgettek, aztán Tihamé üdvözölve társnőjét s egy futó pillanatot vetve Olga ablakaira sebesen távozott; a lovagnő pedig odadobva lova szalagfőket egy elősiető szolgának, könnyű léptekkel haladt föl a kastély főajtaja előtt elterülő lépcsőkön.

Olga visszalépett az ablaktól; még egy pillantást vetett tükrébe, meggyőződő magát kellőleg simule karesu természetéhez az izletes magyar ököny? s jól áll-e fején a kis magyar főkötő? aztán lesietett a társalgó terembe, hova Viktoria is éppen akkor lépett be.

Veresházy Viktoria magas, barna nő; tormete, melynek szépségét most még emeli a

felvidékünk hála a nagy Égnek — még nem oly elhagyott hogy kecsketartás nélkül el nem élhetne.

Megterem a mi felvidékünkön majd minden. Nem a nyomoruság vidéke még ez; főleg ha tudjuk hogy felvidékünk népének az erdőségi üzemmel is elég jövedelmi forrása mutatkozik. Hanem buzdítuk őket inkább nagyobb szorgalomra, s az üdvösebb marha, sertés méh, gyümölcsfák stb. tenyésztésére.

Igyekezünk velök a tulságos pálinka élvezetnek kártékony hatását elhíttetni, mintsem őket egy oly gazdasági cikkre figyelmeztetni, mely még egy hegyinépet sem tett boldoggá, sőt ellenkezőleg sokat — tönkre juttatott. Úzzék az erkerülhetlenné vált kecsketenyésztést oly hegyi lakosok, kiktől minden más életmód megtagadtatott!

Bénjámín Pál.

Dobóruszka, november 29-kén.

Tekintetes szerkesztő ur! Mióta a „Felvidék“ becses számaint szerencsém lett olvashatni, s mióta annak hasábjain az érdekes gazdasági cikkeket s más vegyes közleményeket figyelemmel kísérem, azóta megvallom fölébredt bennem a vágy T. szerkesztő urnak gyenge tehetségemhez képest, vidéki de leginkább felekezeti körében történt haladási mozzanatokról tudósítást írni.

Mi a kis körü de szellemileg folytonosan pezsgő Dobóruszka? itti is azon éghajlat uralg a szívek égvén, mely a közérdekek előmozdításának leghatalmasabb rúgóját tartja működésben, mely nélkül semmi haladás nem képzelhető, — érttem a gazdálkodást. Az tudva van, hogy falunk Méltóságos földesura, magasan törekvő lelkével dobóruszkai uradalmát s főképp an-

nak gazdálkodási álláspontját oly magasra emelte, miszerint nem találkozik ember, ki tudva a körülményeket, csudálkozva fel ne kiáltson a helyeslés hangos szavával, s az áldás kimondásával. Minden gép azonban csak ügyes kezelés mellett működhetvén rendesen, helységünkben is, a törekvő szellemet annyira becsülni tudó — igen tisztelt és tekintetes Szathmáry Sámuel ur, uradalmi tiszt tartja folytonos tevékenységben a magyar munkaerőt, az ő példája sokak szunnyadó erejét fölébreszté s oda utalta helységünk lakosait, hogy a gazdálkodás nem az előítéletes ősi megállapodás szakadozott ernyője alatt, hanem az újabb gazdasági találmányok nyílt égén léssz áldást hozó; csak erő és kitartás, ész és jó tanács legyen mindenek felett.

Ez az oka, hogy Dobóruszka egy idő óta nem panaszkodik szükségéről, sőt mindig akad eladni való gabonája, s kedélye elégedett, s mi hiszünk, hogy a nem tő ezt látva, önmaga lelkiismeretétől várja a hálásan elismerő szót.

Mint izraelita felekezeti elnem mulasztatom, hogy t. szerkesztő urnak a mi igen is elvont társas-életünkről egypár sort ne írjak. Eddig a zsidó egy külön térre szorítkozó, s csak nevéért is megvetett ember volt, s miért vonta el magát? mert a bizalom a polgárok, magyar jogképes, tehát felszólalási szabadsággal bírók kebléből csak azért is kiveszett, mivel az izraelita azzal nem bírt; csak pénzét becsülték, őt anélkül úgy tekintették, mint egy pénzes ládát, melyben semmi sincsen. De most a kor-szellemé más fordulatot vett; mit eddig félve őriztünk, majd nem magunk előtt titkoltunk, — nevünket a haladás zászlója alatt sem félünk kimondani; mert hiszen most meg nem itéli senki, hogy izraelita létére a korral ijarkodik haladni, s különösen hazánkban a kedvesen zengő

közönyös hangon, szívtárcát vonva elő s Olgát szívarral kínálva.

Olga egy kézmozdulattal odázá azt el s Viktoria utóbbi nyilatkozatára meglepetve kérdi:

— Nem tudod?

— Nem.

— De, mint mondad hazulról jössz?

— Igen, otthonról, — felelé Viktoria reá gyujtva — de férjem már egy hónap óta gróf R... hajtóvadászatán van, Fannyt pedig nagyanyja vitte el, amit jól is tön, így folmentett a pajkos gyermek boszantásától. Ilyformán egyedül vagyok.

Olga bámult a hidegségen, melylyel a nő férjéről és gyermekéről beszélt, de elrejtve bámulatát, résztvevőleg szólt:

— Őszintén sajnálkozom rajtad kedves Viktoriám, mert képzelem mennyire unalmas lehet magános életed?

— Csalatkozol! nekem elvem egy percet sem szalasztani el használatlanul — viszonzá ez könnyelmű mosolylyal, meglegedetten fúva el maga elől a füstgomolyt. — Hogy elűzzem unalmamat, kis kört vonok magamhoz, barátim és barátnőimből s így vígan töltjük el az időt. De apropos! Tegnap ismét kis társaság mulatott nálam s látva a vitor tavaszi időt elhatárázánk... találd, mit határázánk el?

— Nem képzelhetem — felelt Olga.

— Elhatároztuk, hogy a legközelebbi derült reggelen egy kis sétalovaglást teszünk a szabadban.

— Ah, az igen kellemes mulatság lehet! szólt Olga.

— Magnifique! egy derült reggelen, künn, a szabadban, a dalos madarak éneke mellett, száguldó paripán megelőzni a könnyű szellőt, ah ez az élvezet királya. Reménytem, velünk fogsz tartani? (Folyt. köv.)

magyar lovagöltöny szoborszerűen szabályos; arcai gyöngye pirral színellett, mi még föltünőbbé tevő ajkai korálpírosságát. Azonban mit a nőben legszebbnek lehet nevezni, ragyogó sötét szemei s fekete haja, mely gazdag fűrtökben omlik alá födetlen hagyott simavállaira; mozdulatai plasticaiak, de kissé hetyke és férfias, mi általán jellemzi a lovaghölgyeket. A hölgynek ijat kellett volna kezébe adni a kis lovagostor, s holdkoronát a tollas Hunyady-kalap helyett fejére, hogy a művészek Diánna szobrához mintául szolgáljon.

Olga szerény nyájassággal sietett vendége elé.

— Örülök kedves Viktoriám hogy ismét láthatlak; oly rég nem találkozáunk már! — szólt kezetszorítva Viktoriával.

— Nemde meglep kedves Olgám, hogy oly korán termek nálad? kérdé ez, mialatt kis kalapját egy székre dobva, haját a terem nagy tükröi egyikében kezdé igazgatni. — Ma szokásom ellenére igen jókor fölkelék; kitéintek ablakomon s látva a szép tavaszi reggelt, elhatározám téged még öltözöztalodnál lepni meg, dete korán keltél s én elkéstem.

— Ah, én mindig korán szoktam kelni, — viszonzá Olga mosolyogva — hogy a napköltét láthassam; aztán kimegyek virágaimat nézém körül. Ez szokott reggeli mulatságom lenni.

— Fad egy mulatság angyalom! — szólt Viktoria egy kerevetre hanyagul ereszkedve — a néma virágok társaságába unalmas társaság lehet.

— Ah mondd csak, mondd — szólt közbe Olga más tárgyra kívánván vinni a beszélgetést — hogy van férjed s leányod a kedves kis Fanny?

— Nem tudom — viszonzá a lovagnő

magyar nyelven társalogni, köz és magán ügyeinkben értekezni.

Ámbár vidékünkön szétszórva élünk, de van idő, hetenkint kétszer is, midőn összejövíünk, s a magyar lapok némelyikét olvasgatva, az abban megírtak fölött gondolkozunk, vitatkozunk, s utoljára is ott állapodunk meg, hol a vélemény kimondja: miszerint szép a tudomány s a korrallal haladni józan dolog; lessük meg, hol lobog a haladás zászlója, nyílt homlok s tiszta szándékkal seregeljünk alá, a kor szül ugyan idéltent, de abból az ész érett dolgot formál, csak egyetértés legyen, akkor semmiféle felekezeti ember előtt sem lesz utált a civilisatió.—De lassan épül az erős épület! Mig ismét tesztem tiszteletemet, *) Isten legyen önnel! alázatos szolgálja

Cukker Heinrich,
dobóruszkai koresma bérlő.

Vegyes hírek s ujdonságok.

* Mint utólagosan értesülünk a multheti tűzvész alkalmával Rothman Ignác is kitüntette magát.

* Folyó hó 2-án estve a bozosi utcában egy istálló leégett.

—y. A helybeli műkedvelő-társulat által mult hó 29-én a záhonyi leégették javára adatott „A Mama“ vigj. 3 felv. Szigligeti-től. Az előadás sikerültnek mondható. Csicsery-Szentpétery Róza—kinek jeles játékát mindig örömmel élvezzük—Morginét kitűnően személyesítette, s a közönség, mely ezuttal is feszült figyelemmel kísérelte hibátlan, néhol valóban művészi játékát, teljes elismerése jeléül — virágbokrétákkal jutalmazta a derék műkedvelőnt. Cilit Veessányi Mariska úgy játszta, hogy egy vidéki jobb színésznőnek is dícséretére vált volna; gyönyörű tiszta csengő hangja, helyes szavai, s biztos kerekded mozdulatai, nagy tehetséggel tesznek bizonyosságot, s a hatást sohasem téveszthetik. Öry Ilkáról is csak dícséretet mondhatunk; Esztit oly meglepő ügyességgel s annyi kedélyességgel személyesíté, hogy kedves játéka — mely semmi kívánni valót nem hagyott hátra — gyakran zajosan megtapsoltatt. Mindketten kaptak virágokat, s megis érdemelték. — A férfiak közt legtöbb humorral játszott Jónás József, (Szegefű) egyébként oly jelesen képzett színésztől, mint Jónás mindig sokat vár a közönség, és soha sem csalatkozik. Lasztóky Béla, (Omi) és Fábry Gyula (Ugri Miska) szinte igen jól közmegelőzésre játszottak. Berki Ákos személyesítője nem felelt meg a várakozásnak. Közönség András estéje miatt esekély számmal lévén, a záhonyiak aligha kapnak ez esti jövedelemből valamit.

+ Bécs helységében a mult hó 30. hat ház, és néhány gazdasági épület égett le, biztosítva csak egy része volt.

— Bartakovics Béla egri érsek 300-nál több szükölködöt élelmezett.

— A debreceni főiskolai önképző kör mult hó 22. esekonai Vitéz Mihály 90. éves születésnapját ünneplé.

* A „Pesti Hölgy-dívatlap“ című szépirodalmi és divatközlönyre az előzetési felhívás már szétküldött. Megjelen ezentúl is minden hó 1 és 15-én. Előzetési ára egy évre 8 ft. félve 4 ft. évnegyedre 2 ft. — Az egész és félve előzetők 30 kr. ráfizetésért egy egyszerű műlapot kapnak jutalmul.

* Pet e Zsigmond orvostudor „Egész-

*) Szívesen látjuk

Szerk.

ségi tanácsadó“ című népszerű tudományos folyóiratra hirdet előfizetést, mely új évtől fogva jelenik meg, és mind az ember mind háziállatainak ép fenntartását és házi-szerekkel való gyógyítását fogja ismertetni. E lap havonként kétszer jelenik meg, előfizetési ára egész évre 4 ft, félve 2 ft. negyed-évre 1 ft.

— Övjük a közönséget a veszélyes petroleum használatától! Bécsben megint szerencsétlenség történt a petroliummal. Egy cipész legény petroliumot akarván önteni a lámpába, midőn ennek üveg kéményét levevé, ez megégette kezét, úgy, hogy mind a kéményt mind a petroliumos palackot földre ejtette. A szét-tört forró üvegekémény darabjai meggyújtván a szétömlött kőolajat, a legény is lángba borult. Egy jelen volt háziszolga segítségére sietett a legénynek s szintén tetemes sérüléseket szenvedett. Azt mondják, kezük és mellük szinte szénre égett. Végre egy harmadiknak sikerült a tüzet elfojtani rajtok, de ez is megsérült. Növeli a kőolaj veszélyességét, hogy a segítséget szinte lehetetlenné teszi, s a segítő bizonyos lehet benne, hogy szintén meggyullad. Aztán a kőolaj nem ég oly felületes lánggal, mint például a borszesz, hanem égés közben is erősen beszívódik a ruhába és bőr alá: innen az, hogy oly nagyon összeégeti a testet. Nem volna-e ideje, hogy már a hatóság is beleszóljon a dologba s korlátozza a vészes kőolaj használatát? (F.)

— A marhavész sikeresebb meggátálása végett újévtől kezdve birodalomszerte egyenlő új minta szerint fognak a marhalevelek kiállítatni, melyekben többek közt az illető előjáróság bizonyítványa is meg fog kívántatni a felől, hogy a marha elhajtásakor egészséges volt, és se helyben se a környéken marhavész nem uralkodik. A beteg marhák agyonütését is nagyobb kiterjedésben akarják alkalmazni. Továbbá több megye számára járványbizottságokat állítanak föl, melyek a vész ellen kiadott szabályok végrehajtása felett fognak örködni, különösen a lebunkózás körül, a kártalanítási igényeket fogják kipulhatolni, hajtóutakat kiszemelni, vizsgáló-állomásokat jelöl- ni, marhavészárokat rendezni, stb.

— A magyar gazdaszasszonyok egy-lete által felkért és szétküldött, alföldi szükölködők részére segélyt gyűjtendő ívek t.c: tartói tisztelettel felkérnek, sziveskedjenek azokat legfeljebb december hó közepéig egyleti elnök Damjanich Jánosnéhoz (papnö-velde utca 1 ső sz.) beküldeni.

+ Gálszécsből a következő borzasztó esetet írják nekünk: „A mult héten pénteken több asszony ment a kassai hetivásárra, a dar- e ői hegyen egy közülök Domonkos Mária nevű kisse hátramaradt, s négy emberrel találkozott, kik a hegyről jöttek, kérdése- re: Vajjon messze vannak-e az előtte elmenő asszonyok? azt nyerte feleletül: hogy mig azokat utol éri, halál fia; — s a mint az, erre néhány lépést tett volna, egy a többi közül néhány botütéssel földre terítette, a mint az asszony lerogyott, a tettes rá térdelt s egy késsel hasát felmetszette, megüzenendő — mint mondá — vajjon viselős-e? de látván hogy nem viselős, ott hagyta vérében fetrengni; — az asszonyt szekerem hazavitték, de veszélyben forog élete, a tetteseknek még nem jöhettek nyomába, mint az asszony mondá: kettőn köz- zülök katona kitli volt!“

Polgárdy Lipót orvos Ungvár városában letelepedvén, ajánlja magát a t. c. közönség figyelmébe. Lakása van a főutcán Csurgovich-féle házban. Rendel naponként d. e. 10 órától 12 ig, d. u. 3—4. Szegényeknek díj nélkül.

Szerkesztői posta.

Munkács. L. T-nak. Bécses küldeményéért köszönettel vettük.

Pest, S. E-nek. Várom válaszatod.

K. J-nak. Jó kívánságáért fogadja ö- szinte köszönetemet.

B. D-nek. Hová küldjük a lapot?

Kassára. Sz. E-nek. Nem áldozhatna- e egy kis időt lapunknak?

Sp. Tivadarnak. Hol késik az ígért? Kérjük.

A hozzáuk beküldött kéziratokról jövő alkalommal.

VÁSÁR.

Ungvár. Folyó hó 3. a piaci árak hiteles kimutatása.

Buza köblönkint	— 6 ft	- 6 ft 80 kr.
Gabona	—	4 ft 40 - 80 kr.
Tengeri	—	5 ft
Árpa	—	3 ft 80 - 4 ft
Zab	—	2 ft 60 - 3 ft

Időjárás. Hideg téli napok, az unghon és Latorcán szabadon átjárhatni.

Munkács. Mult hó 30-ól a piaci árak hiteles kimutatása:

Buza alsó ausztr. mérő	3 ft 20 — 30 kr.
Rozs	2 ft 10 — 20 kr
Árpa	1 ft 90 — kr.
Zab	1 ft 67 — 70 kr.
Tengeri	2 ft 20 — 30 kr.
Széna als. ausztr. mázsa	1 ft 30 kr.

Nagy-Mihály. Mult hó 27. a piaci árak hiteles kimutatása:

Buza köblönkint	. 6 ft 80 kr.
Gabona	. 4 ft 80 kr.
Árpa	. 4 ft 10 kr.
Zab	. 3 ft.
Tengeri	. 5 ft.

Gálszécs. F. hó 3 ki hetivásárról a piaci árak hiteles kimutatása.

Buza köblönkint	7 ft.	kr
Gabona	. 5 "	" "
Árpa	. 4 "	20 "
Zab	. 3 "	" "
Tengeri	. 5 "	30 "

Kassa. Folyó 5-ki hetivásárról a piaci árak hivataloskimutatása:

Buza pozsonyi mérő	3 ft 60 — 75 kr.
Kétszeres	2 ft 85 — 90 kr.
Rozs	2 ft 70 — 85 kr.
Árpa	2 ft 20 — 40 kr.
Zab	1 ft 50 — 60 kr.
Tengeri	3 ft 10 — 20 kr.

HIRDETÉSEK.

Ungh megyebeli Szenna helység hatá- rában fekvő **Volta** nevű tanyán mint- egy 60 darab szarvasmarhára vagy 400 darab juhra való akol a következő tételre fizetés nélkül ingyen teletésre oly feltétel mellett kiadandó, hogy a vállalkozó köteles leendő az ott találtató 20 ól őszi buza szalmát, egy boglya sásszénát, és mintegy 600 kereszt utáni cséptőreket al- miszerint kiüzetni, — megjegyzendő, hogy azon esetre, ha ezen említett takarmány készlet elégséges nem volna, vállalkozó is- mét alkuszertint a szükölköz képest ele- gendő sásszénát kaphat, — juhait azonban a talló földeken s réten tölbe szabadon jár- hatnak.

Bővebb értesítés nyerhető Szennán **Hodoly János** hasznabérlőnél.